

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 196-1913)

Originalt emne

Aarhus Randers elektriske Jernbane (Projekt)

Jernbanevæsen

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 23. juni 1913](#)
- 2) [Byrådsmødet den 28. august 1913](#)
- 3) [Byrådsmødet den 4. september 1913](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 23. juni 1913 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 196-1913)

Meddelelse fra Bestyrelsen

for "Det kommunale Andelsselskab Aarhus-Randers elektriske Bane" om, at der er rettet Anmodning til Kommissarius om at foranledige afholdt en Besigtigelsesforretning for at faa fastslaaet Stationers og Holdepladsers Beliggenhed samt Banens Indførelse i Aarhus og i Randers, samt Anmodning til Byraadet om at give Møde ved Hammelbanen c. 9. Juli d. A. Kl. 9 Formiddag til Forhandling med Bestyrelsen og Ingeniøren om Raadets Ønsker og Krav med Hensyn til den eventuelle Stationsplads.

Henvistes til et Udvalg bestaaende af Formanden og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Andragendefra Beboere paa

Christiansbjerg omat den elektriske Bane fra

Aarhus til Randers fra Vejlbj føres i en saa nordlig Retning mod Christiansbjerg som muligt.

Henvistes til det under Punkt 4 nedsatte Udvalg.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1913 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 196-1913)

Fra Aarhus-Randers elektriske Jernbane forelaa følgende Skivelse:

"Under 19. d. M. har Ministeriet for offentlige Arbejder meddelt Selskabet, at Kommissarius ved Jernbaneanlæg i Jylland er bemyndiget til at afholde en Besigtigelse til Fastsættelse af Stationernes Beliggenhed og Banens Indførelse i Aarhus og Randers, og Kommissarius meddeler, at Ministeriet har beskikket Landinspektør Birk i Hjørring til at fungere som ledende Landinspektør ved Anlægget af Aarhus-Randers elektriske Jernbane".

Formanden forelagde Skrivelsen samt oplæste en fra Kommissarius indløbet Skrivelse, hvoraf det fremgik, at den ommeldte Besigtigelse i nær Fremtid vilde finde Sted, og hvori Byraadet anmodedes om at ville vælge 2 Mænd til at deltage i Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionens Forhandlinger.

Mikael Johansen ønskede at henlede de 2 Medlemmers Opmærksomhed paa, at det, da Aarhus Byraad i 1909 vedtog at bevilge den første Million som Garantikapital, udtrykkeligt var paa Betingelse af, at der, hvis der blev en Station paa Christiansbjerg, enten skulde føres en Sidelinie derfra til den nordre Bydel ved Vennelyst eller skabes en Forbindelse derved, at Sporvejen blev forlænget op til Christiansbjerg. Dette Forhold burde Kommissarius gøres opmærksom paa ved Besigtigelsesforretningen og ligeledes paa, at der utvivlsomt var overvejende Stemning for ikke at faa Banens Endestation henlagt i Mølleengen, men derimod i den nordre Bydel.

P. Petersen mente, at der trængtes til at røres ved hele denne Sag, da det saa ud til, at Banebestyrelsen vilde lade Hemmelighedens Slør hvile over det hele. Selv om Bestyrelsen fandt det opportunt at negligere Repræsentantskabet, skulde Byraadet ikke lade sig negligere. I det hele taget burde Sagen føres ud fra den lyssky Tilværelse, der hidtil havde præget Projektet. Dersom man ikke fik en Station i den nordre Bydel, vilde Banen komme

til at gøre mere Skade end Gavn, og navnlig vilde den nordre Bydel, der dog lige saa vel som den øvrige By skulde være med til at betale, komme til at lide Skade.

Jakob Jensen fandt Hr. P. Petersens Udtalelser meget skarpe overfor Banebestyrelsen og det saa meget mere, som Hr. P. Petersens Partifælle, Hr. Magnus Nielsen var Medlem af Bestyrelsen. Hr. P. Pedersen havde gennem Hr. Magnus Nielsen let ved at faa at vide, hvad der skete, men det syntes altsaa, som om der ikke var ret megen Forbindelse mellem de to Herrer. Løvrigt havde Bestyrelsen intet foretaget sig ud over, hvad Repræsentantskabet havde besluttet. Siden 1. April var der overhovedet intet sket med Banen. De to Mænd, der skulde vælges, skulde kun være med til at bestemme Jordprisen, hvorimod et af Byraadet i sin Tid nedsat Udvalg skulde være med til at træffe Bestemmelse om Banens Indførelse i Aarhus. Naar Hr. Mikael Johansen nu havde draget Spørgsmaalet om Sidelinien frem for aabne Døre, vilde Taleren, selv om det ogsaa derved skulde blive mindre let for Byraadet at føre sin Sag igennem, gøre opmærksom paa, at ældre Medlemmer af Bestyrelsen sagde, at der aldrig havde foreligget nogen Meddelelse for dem om det, der stod i Byraadets Forhandlingsprotokol angaaende de af Byraadet stillede Betingelser. Taleren hældede for sin Part til den Anskuelse, at der aldrig var tilgaaet Bestyrelsen nogen officiel Meddelelse i saa Henseende, og Sidelinien var da heller ikke omtalt i Eneretsbevillingen. Maaske var der derfor intet at gøre ved dette Forhold nu; men Taleren skulde dog gøre alt for at faa denne Sidelinie, hvis Terrænforholdene i det hele taget tillod den. Byens egen Ingeniør havde undersøgt Forholdene og mente, at Stigningsforholdene var saaledes, at Linien var umulig. Var dette Tilfældet, var der intet sket ved, at Sagen i sin Tid var blevet glemt.

N. Joh. Laursen kunde ikke tiltræde Hr. Jakob Jensens Formodning om, at det skulde være for sent at drage Spørgsmaalet om Forbindelsen mellem Stationen paa Christiansbjerg og den nordlige Bydel frem, idet dette Spørgsmaal var blevet draget frem i god Tid. Taleren havde selv været medvirkende til, at Forbindelsen blev gjort til en Betingelse for Bevillingen af Byraadets Garanti. Antagelig havde Banebestyrelsen ogsaa nu en Del Interesse i at være i god Overensstemmelse med Byraadet, eftersom Bestyrelsen sikkert ikke var saaledes over Vanskelighederne, at den ikke skulde bryde sig om, hvad Aarhus Byraad vilde. Taleren vidste ikke, hvilken officiel Meddelelse der var tilgaaet Bestyrelsen om Byraadets Betingelser, men han var sikker paa, at dens Formand vidste udmærket Besked derom, eftersom han flere Gange havde forhandlet med Taleren om disse Betingelser.

Mikael Johansen vidste meget vel, at de to Mænd, Byraadet nu skulde vælge, skulde være Taksatorer, men da det vel næppe kunde ændres, naar Besigtigelseskommisionen og Kommissarius havde bestemt Stationernes Beliggenhed, havde han ønsket at gøre opmærksom paa Byraadets Betingelser, for at de kunde blive fremhævet overfor Kommissarius, da det, der var ført til Protokols, selvfølgelig maa respekteres. Det var blevet sagt Taleren, at man vilde se at komme uden om denne Sidelinie, saa det glædede ham, at Hr. Jakob Jensen vilde gøre alt for, at den kunde blive til Virkelighed. Iøvrigt kunde Taleren heller ikke tænke sig, at noget Medlem af Byraadet vilde være med til at fastholde den meget store Garantitegning, uden at Forudsætningerne for den skulde opfyldes. At det skulde være for sent at fremdrage Sagen, kunde ikke være Tilfælde. Taleren anmodede Formanden om at gøre alt muligt for, at Byraadets Beslutning kunde blive overholdt.

P. Jensen spurgte Formanden, om Byraadets Betingelser for Garantitegningen blev præciseret i den Skrivelse, hvori Byraadets Beslutning blev meddelt Banens Forretningsudvalg.

Formanden oplyste, at det var en foreløbig Besigtigelse til Fastsættelse af Banens Indførelse i Aarhus og Randers, det nu drejede sig om, og at den egentlige Besigtigelse senere vilde finde Sted. Med Hensyn til hvad der i sin Tid var blevet meddelt Banens Forretningsudvalg angaaende Byraadets Betingelser, bemærkede Taleren, at han ikke havde nogen Skrivelse ved Haanden, og at han ikke erindrede, om der overhovedet var blevet udvekslet Skrivelser herom, men at han antog, at der straks efter Byraadets Beslutning var blevet givet Meddelelse derom paa et Møde i Banens Forretningsudvalg. I hvert Fald var Sagen ofte blevet omtalt i det daværende Forretningsudvalg, saaledes at der ingen Tvivl kunde være om, at dette var klar over Byraadets Betingelser for Garantitegningen. Taleren henstillede at vælge to Mænd af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Jakob Jensen havde ikke været i Aarhus, da Garantitegningen paa en Million blev vedtaget, og kunde derfor vare sig imod, at han skulde være Skyld i Bestemmelsen om, at Stationen skulde lægges i Mølleengen. Taleren tvivlede vedblivende meget om Muligheden af at faa en Sidelinie ført ned til Vennelyst efter den Ordlyd, Koncessionen havde, og ligeledes tvivlede han om, at Banebestyrelsen vilde faa Penge tilovers til denne Linie. Landstingsmand P. Nielsen havde i sidste Bestyrelsesmøde hævdet, at der aldrig havde været forelagt Bestyrelsen noget skriftligt om denne Linie, og at Betingelserne for

Byraadets Garantitegning derfor ikke var kommet med i Koncessionen. Hvorvidt dette var rigtigt, kunde Taleren ikke vide noget om. Skulde der anlægges Sidebaner til den elektriske Bane, skulde det sanktioneres af alle de interesserede Kommuner og Ministeren, saa der var langt igen, inden der kunde blive Tale om at anlægge en Linie fra Christiansbjerg til Vennelyst. Taleren henstillede ikke at drøfte dette Spørgsmaal nu, men at give Tid og se, hvorledes det hele faldt ud.

P. Jensen havde ikke faaet noget Svar paa sit Spørgsmaal til Formanden og ønskede derfor at vide, om Borgmester Drechel som Byraadets Formand havde tilstillet Baneudvalgets Formand Borgmester Drechel officiel skriftlig Meddelelse om Ordlyden af Byraadets Beslutning af 23. Oktober 1909. Taleren oplæste dernæst følgende:

"Det vedtoges at tilbyde til Anlægget af en elektrisk Bane fra Aarhus til Randers at yde en Garanti - under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion - til Beløb: 1000 000 Kr. paa Vilkaar, at Linien føres fra Vejlbj by over Christiansbjerg og Byens Markjorder til Mølleengen, at Banen forpligtes til, hvis Sporvejslinien ikke føres til Christiansbjerg, da at føre et Sidespor fra Christiansbjerg til Byen efter nærmere Overenskomst med Hensyn til Endepunktet, og at ingen Sidelinie til Banen indtræder i Driftsfællesskab med denne uden Aarhus Byraads Samtykke."

Formanden bemærkede, at Byraadets Beslutning i sin Tid var blevet omtalt i det paafølgende Møde i Baneudvalget. Taleren troede ikke, der den Gang var blevet vekslet Skrivelser, da man nøjedes med paa Møderne at meddele de forskellige Betingelser, Kommunerne stillede. Taleren kunde ikke se, at Koncessionen indeholdt noget imod, at der blev lagt et Spor til Vennelyst.

Mikael Johansen havde ligesom Hr. Jakob Jensen været fraværende ved Mødet den 23. Oktober 1909. Samtlige Byraadets Medlemmer havde imidlertid Ansvar for, at Raadets Beslutninger blev overholdt. Naar Offentligheden fik at vide, at man ikke agtede at overholde de af Byraadet stillede Betingelser for Garantitegningen, vilde der aldeles sikkert rejse sig en saa kraftig Stemning mod Banen, at man blev nødt til at tage Hensyn dertil. Dersom det var en Forglemmelse, at Betingelserne ikke var kommet i Koncessionen, maatte vedkommende Udval bære Skylden.

Jakob Jensen vidste ikke, hvem Hr. Mikael Johansen talte om, der vilde unddrage sig at være med til at hævde Byraadets Beslutning. Taleren havde i hvert Fald for sit Vedkommende gjort opmærksom paa, at han vilde gøre alt muligt for at faa Linien til

Vennelyst.

Møller følte sig noget beroliget ved Formandens Oplysning om, at Byraadets Betingelser var blevet fremført paa Baneudvalgets Møder.

Saa længe man ingen Penge havde til at bygge Banen for, kunde man vist godt vente med hele denne Forhandling. Man vidste, at det var vedtaget, at der skulde forhandles med det engelske Selskab, men saa længe der ingen Forhandling blev ført, blev det heller intet til med Banen. Dersom Betingelserne for Garantitegningen ikke blev opfyldt, gjaldt Tegningen selvfølgelig ikke. Skulde Sidebanen til Vennelyst være uigennemførlig af tekniske Grunde, var det maaske muligt at opnaa Forbindelsen ved en Forlængelse af Sporvejen.

N. Joh. Laursen mente, at man maatte gaa ud fra, at Baneselskabet vilde overholde de Betingelser, der var stillet, og at der baade hos Banens Repræsentantskab og Bestyrelse naaatte forudsættes god Villie i saa Henseende, da det var en Livsbetingelse for Baneselskabet at staa i godt Forhold til de interesserede Kommuneraad. Taleren formodede, at der i Koncessionens Bestemmelser om Sidespor ikke var tænkt paa Sidesporet til Vennelyst, men paa den Stikbane til Hornslet, som der i sin Tid var saa stærk Tale om. I Modsætning til Hr. Møller mente Taleren, at nærværende Forhandling ikke var overflødig, da Banens Retning netop var en Forudsætning for en Forhandling med det engelske Selskab, og det saaledes var heldigt, at alle Parter var klar over, hvorledes det hele forholdt sig.

Jakob Jensen mente, at de Herrer Mikael Johansen og P. Petersen som Medlemmer af Banens Repræsentantskab maatte lægge deres Indflydelse i Vægtskaalen for at faa Forholdet angaaende Sidelinien til Vennelyst ordnet. Koncessionens Bestemmelser angaaende Sidelinier sigtede ikke til Hornsletlinien, men udtalte sig i al Almindelighed om Sidelinier. Det var helt morsomt at høre Hr. Møller tale, som om Banen slet ikke blev til noget, da det dog var en Kendsgerning, at Banen vilde komme, og Pengene kunde næppe blive vanskelige at skaffe, idet et Aarhus Pengeinstitut var villigt til at skaffe de fornødne Midler. Der var vel truffet Bestemmelse om, at der skulde forhandles videre med det engelske Selskab, men man kunde dog vel næppe tænke sig, at nogen vilde være med til at bortforpagte Banen til Englænderne paa de Betingelser, der nu forelaa. Taleren havde hørt noget om, at det engelske Selskab tidligere havde villet give en Del mere, men at det ved dansk Indflydelse havde sat Betingelserne noget ned.

Formanden syntes ikke, man skulde komme for langt ind paa at omtale Forhandlingerne.

Jakob Jensen skulde, da Formanden nu afbrød ham, omtale det paagældende Forhold paa andet Sted.

P. Jensen havde det gjort ondt at erfare, at Byraadets Beslutning om at tegne en Milliongaranti var blevet ganske betingelsesløst meddelt Baneudvalget. Dette var en Utilbørlighed. Betingelserne maatte hævdes, ellers maatte man kunne fragaa Garantitegningen.

Formanden bemærkede, at det var ganske urigtigt, at Byraadets Garantitegning var blevet meddelt betingelsesløst.

Møller kunde ikke se, at det var en Kendsgerning, at Banen vilde komme. Foreløbig var det vedtaget, at Kommunerne ikke selv skulde bygge Banen, og saa skulde de vel heller ikke selv skaffe Pengene.

Mikael Johansen vilde, da der syntes at være Tvivl om, hvorledes Meddelelsen om Byraadets Beslutning var blevet givet, opfordre Formanden til at sende tre Udskrifter af Forhandlingsprotokollen for Mødet den 23. Oktober 1909 til Kommissarius og Formændene for Banens Bestyrelse og Repræsentantskab.

Formanden udtalte, at det vilde være tilstrækkeligt at sende en Udskrift til Besigtigelseskommissionen.

Skrivelsen toges til Efterretning. Til at indtræde i Besigtigelseskommissionen valgtes Harald Jensen og Møller.

Uddrag fra byrådsmødet den 4. september 1913 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 196-1913)

Meddelelse fra Formanden angaaende Meddelelsen af Vilkaarene for Kommunens Garantitegning for den elektriske Bane fra Aarhus til Randers samt (J. Nr. 191-1913) Andragende fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i nordre Bydel om Etablering af en Endestation for den elektriske Bane i Nærheden af Vennelyst.

Formanden udtalte, at det, da den elektriske Bane var paa Tale i sidste Møde, oprindeligt kun angik Valg af 2 Mænd til at tiltræde Kommissionen for den foreløbige Besigtigelse,

men at man ogsaa var kommet ind paa Spørgsmaalet om, hvorledes Byraadets Vilkaar for Garantitegningen var blevet meddelt Banens Forretningsudvalg. Taleren havde i dette Møde ikke bestemt kunnet erindre, hvorledes det hele var gaaet for sig, hvilket der kunde være god Grund til, da det var 4 Aar siden, men havde nu undersøgt Sagen. Allerede næste Morgen havde man desuagtet haft sin Dom færdig. Grundlaget for den Meddelelse, Taleren nu vilde gøre, var den Protokoltilførsel, der var tilført for Mødet den 23. Oktober 1909, og hvoraf der i sidste Møde var blevet oplæst en Del, dog ikke synderlig loyalt. Taleren oplæste dernæst den paagældende Protokoltilførsel, der er saalydende:

"Det vedtoges at tilbyde til Anlægt af en elektrisk Bane fra Aarhus til Randers at yde en Garanti - under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion - til Beløb: 1 000 000 Kr. paa Vilkaar, at Linien føres fra Vejlbjerg over Christiansbjerg og Byens Markjorder til Mølleengen, at Banen forpligtes til, hvis Sporvejslinien ikke føres til Christiansbjerg, da at føre et Sidespor fra Christiansbjerg til Byen efter nærmere Overenskomst med Hensyn til Endepunktet, og at ingen Sidelinie til Banen indtræder i Driftsfællesskab med denne uden Aarhus Byraads Samtykke. - Til at fremsætte dette Tilbud paa et Møde af de paagældende Kommuners Delegerede valgtes Formanden, Harald Jensen og Rahr, og disse bemyndigedes yderligere til, for saa vidt det under Forhandlingerne maatte vise sig nødvendigt, da at forhøje Garantisummen indtil 1250000 Kr."

Taleren bemærkede videre, at det alene deraf, at Byraadet havde valgt 3 Medlemmer til at fremsætte Tilbudet ved et Møde, fremgik, at Tilbudet skulde fremsættes mundtlig, men at dette blev ganske klart ved, at de 3 Medlemmer var blevet bemyndiget til yderlig at forhøje Garantisummen til 1250000 Kr. Dette sidste forudsatte nemlig, at der skulde Forhandlinger til, og at Tilbudet først derefter kunde faa sin endelige Form. Denne Fremgangsmaade var da ogsaa stemmende med almindelig Praksis i slige Sager, naar de befandt sig paa et Standpunkt som Banen den Gang. Saaledes som Byraadet havde besluttet, skete det ogsaa. De 3 Medlemmer mødte og fremsatte Tilbudet og de til dette knyttede Vilkaar, hvilket alt blev tilført Banens Forhandlingsprotokol.

Taleren udtalte dernæst, at det dermed tydeligt var givet, at de 3 Medlemmer havde udført deres Mission og gjort deres Pligt. Hermed kunde Taleren i og for sig godt stoppe, men han vilde dog yderlig bemærke, at man i Øjeblikket intet vidste om Banens Stilling til Sagen, og at han af den Grund vilde bede Medlemmerne opsætte yderlig Drøftelse af Spørgsmaalet indtil videre, idet det ikke kunde tænkes, at der kunde være nogen Tvivl om

de Forpligtelser, der i saa Henseende paahvilede Selskabet. Dog vilde han med Hensyn til Forpligtelsen bemærke, at det var givet, at denne ikke kunde indtræde, før Banen var blevet til. Før det var afgjort, at Banen skulde gennemføres, kunde der ikke være Tale om at bringe Vilkaaret angaaende Forbindelsen med den nordre Bydel til Virksomhed, og endda skulde der saa først forhandles med Sporvejsselskabet. Først naar det derefter var fastslaaet, at Sporvejen ikke vilde blive forlænget til Christiansbjerg, kunde der blive Tale om et Sidespor og endda ikke om, hvor dette skulde ende, da det beroede paa nærmere Forhandling med Byraadet. I dette havde man Forklaringen paa, at Forpligtelsen ikke var optaget i Koncessionen og ikke kunde være optaget. I Koncessionen kunde vel optages Betingelser, men ikke som den paagældende, hvor der kun var fastsat Sideliniens ene Endepunkt, men ikke det andet. Forholdet var altsaa, at der paahvilede Selskabet Forpligtelse til at bringe denne Sag i Orden under Banens Anlæg, men da der vilde gaa mindst et Par Aar, inden Banen blev færdig, var der god Tid til at forhandle med Sporvejsselskabet. Skulde en saadan Forhandling ikke føre til noget Resultat, maatte der saa forhandles om, hvor Sidesporet skulde føres hen. -

Det vilde altsaa ses, at der ikke var Tale om nogen Forsømmelse fra Talerens Side, men at Sagen var blevet behandlet, som den skulde, saa Taleren maatte afvise enhver Beskyldning og endvidere henstille til Pressen at tage de stærke Ord, den havde anvendt overfor Taleren, tilbage. - Med Hensyn til Andragendet fra Foreningen for Grundejere og Næringsdrivende i den nordre Bydel bemærkede Taleren, at der ikke kunde gøres andet ved det end at henvise det til Byraadets Delegerede i Besigtigelseskommissionen, og hvis denne ikke vilde tage sig af det, til Banen Forretningsudvalg.

Harald Jensen var blevet forbavset over at se i "Politiken", at der skulde være forglemt noget angaaende Byraadets Vilkaar. Taleren havde været med fra først af og kunde bekræfte, at Formandens Fremstilling var ganske korrekt. Ikke alene første Gang, Udvalget var til Møde efter Byraadsmødet, blev Forbindelsen med Byen nævnet, enten ved en Sidelinie eller ved Forlængelse af Sporvejen, men der havde ikke været ret mange Møder, uden at dette Forhold var blevet fremstillet, saa det stod klart for Taleren, at det var Selskabets Pligt at fremme denne Sag, naar Tiden dertil var inde. Taleren kunde derfor ikke se, at Udvalget skulde have forsømt noget, da Byraadets Krav var blevet fremført, hvor de skulde.

Mikael Johansen antog, at det, der stod i "Politiken", vel ogsaa havde staaet i

"Demokraten". Det glædede Taleren, at Formanden havde haft Ret i, at Byraadets Betingelser var meddelt paa rette Sted og tilført Banens Forhandlingsprotokol. Formanden havde maaske nok Ret i, at der intet stod om, at der skulde være en Endestation ved Vennelyst, men dette fremgik dog tydeligt af Forhandlingen i det paagældende Byraadsmøde. Navnlig Hr. Magnus Nielsen havde stærkt fremhævet det, og det var blevet gentaget af flere Talere, blandt andet af Hr. N. Joh. Laursen. Naar Byraadet havde tegnet den store Garantium, var det under den bestemte Forudsætning, at Banen fik Forbindelse med den nordre Bydel. I Virkeligheden vilde det være ganske urimeligt at føre Banen ud til Mølleengen. Banens Endestation kunde lige saa godt ligge ved Vennelyst eller Havnen som i Mølleengen. Taleren vilde da henstille til de 4 Medlemmer af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som fik med Sagen at gøre, at de sørgede for, at Banen fik saa god Forbindelse med den nordre Bydel som muligt, derved at der kom en Station og helst Endestationen i denne Bydel. Under alle Omstændigheder maatte der en Forbindelse til den nordre Bydel, hvis Endestationen skulde lægges i Mølleengen.

P. Jensen var glad ved, at Formanden havde faaet opklaret, at han var optraadt korrekt med Hensyn til at meddele Byraadets Betingelser for Garantitegningen. Foranledningen til Talerens Forespørgsel havde været Hr. Jakob Jensens Udtalelse om, at Banen ingen Forpligtelse havde til at gennemføre Sidelinien til den nordre Bydel. Det undrede Taleren, at Formanden, naar han vidste, at Baneudvalget førte en Forhandlingsprotokol, og at han ikke havde gjort sig Skyld i nogen Ukorrekthed, ikke havde meddelt, at Byraadets Tilbud og Vilkaarene derfor var blevet tilført denne Forhandlingsprotokol. Da man altsaa nu vidste, at Selskabet havde Forpligtelse til at skaffe den omtalte Forbindelse, kunde man imidlertid være tilfreds.

Formanden bemærkede, at Koncessionen med Hensyn til Banens Endepunkter ikke kunde meddele Tilladelse til andet end at føre Banen fra Aarhus til Randers. En Drøftelse i Øjeblikket af Spørgsmaalet om en Station ved Vennelyst førte ikke til noget.

Harald Jensen bemærkede, at Hr. Mikael Johansen havde udtalt sig paa en Maade, som om der i Byraadet var Modstandere af at faa en Station i den nordre Bydel, hvilket ikke var Tilfælde. Tværtimod havde alle i det paagældende Møde været enige om saa vidt muligt at søge skabt saa god Forbindelse mellem Banen og den nordre Bydel, som det var gørligt.

Mikael Johansen var glad ved, at der ikke fandtes nogen Modstander af at faa Forbindelse mellem Banen og den nordre Bydel. Dog kunde han ønske, at Hr. Harald Jensen vilde tage

Ordene "saa vidt muligt" tilbage.

Harald Jensen vilde dog bibeholde Ordene "saa vidt muligt", da de tekniske Vanskeligheder for en Station ved Vennelyst var saa store, at de næppe lod sig overvinde. Derimod var der ingen tekniske Vanskeligheder forbundet med at faa Sporvejen ført op til Stationen paa Christiansbjerg, saaledes at Banen derved kunde faa Forbindelse med Byen. Om der kunde findes andre Veje til at skabe Forbindelsen, skulde Taleren ikke udtale sig om.

Formanden erindrede om, at Byraadet netop havde stillet Kravet om, at Banen skulde føres til Mølleengen, i Spidsen.

Jakob Jensen havde det moret at høre den Diskussion, der var blevet ført om Banen i det sidste Par Møder. Dog syntes Taleren, at andre Medlemmer maatte føle sig pinligt berørt af Diskussionen. Det forbavsede Taleren, at det skulde have været hans Udtalelse, der havde foranlediget Hr. P. Jensens Forespørgsel til Formanden, da han havde faaet den Opfattelse, at Foranledningen var givet af Hr. Mikael Johansen, der ønskede at holde en lille Valgtale. Selv om de Herrer P. Jensen, P. Petersen og Mikael Johansen kæmpede drabeligt for den nordre Bydel, saa havde Byraadets øvrige Medlemmer dog ogsaa nogen Kærlighed til den, selv om de skulde fordeles paa den øvrige By. I sidste Møde havde Taleren i Virkeligheden indskrænket sig til at referere, hvad Banebestyrelsens Formand havde udtalt, og at han havde refereret korrekt, vilde Hr. Magnus Nielsen sikkert bekræfte. Taleren havde saaledes ingen Skyld i den stedfundne Debat. Da der i sin Tid var Tale om, hvor Banen bedst kunde føres ind i Aarhus, blev det overdraget Stadsingeniøren at finde den bedste Løsning paa at faa Banen ført ind Nord fra, saaledes at Stationen kunde komme til at ligge i den nordre Bydel. De af Stadsingeniøren forelagte Planer viste imidlertid, at en Løsning af dette Spørgsmaal efter Stadsingeniørens Mening var en Umulighed ; om Banens Ingeniør kunde finde en Løsning var muligt, hvilket Taleren ogsaa havde peget paa i sidste Møde. Taleren troede det dog ikke. Skulde Endestationen være ved Vennelyst, maatte i hvert Fald næsten hele Anlægget sløjfes, hvad vist ingen vilde anse for heldigt for den nordre Bydel. Hvilke Forpligtelser med Hensyn til en Sidelinie til den nordre Bydel man end mente hvilede paa Baneselskabet, saa kunde dette dog vist i Henhold til saavel Koncessionsbegæringen som Koncessionsprojektet og de vedtagne Love for Selskabet juridisk set frigøre sig derfor.

Taleren skulde som udtalt i sidste Møde bestræbe sig for, at der kunde blive saa god

Forbindelse med den nordre Bydel som muligt, men mere end der var muligt, kunde der selvfølgelig ikke gøres. Det var kedeligt, at de Herrer Mikael Johansen og P. Jensen ikke havde Sæde i de Udvalg, der havde med Banen at gøre, men det kunde Taleren ikke gøre ved. De 4 Byraadsmedlemmer, som var i disse Udvalg, havde ikke nogen Særkærlighed for nogen Del af Byen, men kunde alle se saa stort paa det, at de kunde se nogle Aar ud i Fremtiden og forberede Banesagen saaledes, at den kunde falde sammen med andre gode Udvidelser af Byen. Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse var ogsaa kommet i rette Tid med Ringbanen, saaledes at den elektriske Bane maatte tage Hensyn til den. I det hele taget havde Taleren den Erfaring fra Arbejdet i Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, at dets Medlemmer arbejdede godt sammen og kunde se stort paa Tingene, hvad den nordre Bydel med Hensyn til Banespørgsmaalet mulig vilde være bedre tjent med end nogle mente, at det nu saa ud til. Tanken havde som bekendt været at føre Banen ind over de nordvestlige Arealer, saa de Mænd, der arbejdede for den nordlige Bydel burde virke for, at der blev opført Virksomheder paa disse Arealer. Dermed vilde den nordre Bydel være vel tjent. Det bedste vilde være at følge Formandens Raad om at give Tid, for selv om der muligvis hos Banens Ledelse skulde være Tendens til at se at komme uden om Byraadet, hvad Taleren dog ikke troede, saa kunde dette næppe lade sig gøre. Paa den anden Side skulde man heller ikke rejse for stærk en Bevægelse for, at Banen selv skulde skabe Forbindelsen med den nordre Bydel, da Sporvejsselskabet havde mindst lige saa stor Interesse i Sagen. Kunde man formaa Sporvejsselskabet til at lægge Spor op til Stationen, havde man den bedste Forbindelse, der kunde faas. Men kunde dette ikke lade sig gøre, maatte Banebestyrelsen i Forbindelse med Byraadet finde paa Raad.

Formanden hævdede overfor Hr. Jakob Jensen, at der intet modstridende var mellem Koncessionens Ordlyd og Forpligtelserne mellem Kommunerne.

P. Jensen syntes, at Hr. Mikael Johansens Valgtale, som Hr. Jakob Jensen havde udtrykt sig, var lidt kort, hvorimod Hr. Jakob Jensens Tale var betydelig længere. Hr. Jakob Jensen havde oplyst, at der efter Baneudvalgets Sigende intet skriftligt skulde foreligge angaaende Byraadets Vilkaar; det var imidlertid nu klarlagt, at Vilkaarene var tilført Banens Forhandlingsprotokol. Skulde den nordre Bydel have sine Kunder kørt ud i Mølleengen, vilde den være meget daarlig tjent dermed. Taleren vidste ikke, hvad Hr. Jakob Jensen mente med Anlæg af Virksomheder paa de Jorder, hvorover Banen skulde føres, men det var klart, at Byraadets Betingelser for Garantitegningen ikke kunde annulleres.

Mikael Johansen havde ikke tænkt at holde nogen Valgtale, men maatte dog bemærke, at skulde hans Udtalelser anses for en Valgtale, havde han dog haft den Fordel at blive hørt i Ro. Talerens Hensigt havde været at vinde Hr. Jakob Jensen for sin Tanke, da han vidste, at var Hr. Jakob Jensen først vundet, saa vilde og kunde han udrette meget. Det var for Taleren et stort Spørgsmaal, om de 4 Byraadsmedlemmer, der sad i Baneudvalget, var enige i alt muligt, f. Eks. om hvor Pengene skulde skaffes fra.

Jakob Jensen bemærkede, at Hr. Mikael Johansen smigrede ham og satte ham langt over sine Partifæller.

Formandens Meddelelse toges til Efterretning. Andragendet tilstilles foreløbig Byraadets Delegerede i Besigtigelseskommissionen, derefter eventuelt Banebestyrelsen.

